

Alain Ruzé, *Latinii din Carpați. Dovezi ale continuității românești la nordul Dunării*, traducere de Cireșica Dumitriu-Ruzé, București, Editura Științifică, Colecția "Istoria și cultura românilor", 1994, 135 p.

În anul 1989 apărea la Editura Peter Lang din Berna lucrarea *Ces latins des Carpathes. Preuves de la continuité au nord de Danube*, aparținând istoricului Alain Ruzé, doctor în tracologie și bun cunoscător al istoriei vechi a sud-estului Europei și, implicit, a spațiului carpato-ponto-danubian, tradusă acum în românește și accesibilă astfel, atât publicului larg cât și specialiștilor în domeniu.

Prefața acestei cărți (pp. 7-8) este semnată de o cunoscută personalitate politică, Georges-André Chevallaz, fost Consilier Federal și fost Președinte al Confederației Helvetică. Istoricul român Ștefan Olteanu a reușit în *Cuvânt înainte* (pp. 9-21), în câteva pagini dense, să sintetizeze unele dintre rezultatele obținute de cercetarea arheologică românească în etalarea continuității daco-romană și românești, în primul mileniu al erei creștine.

În capitolul introductiv la textul său, *Introducere* (pp. 22-28), autorul după ce ne arată că "romanitatea orientală este prea adesea dată uitării..." (p. 22) de către cercetători și face o scurtă trecere în revistă a lucrărilor și istoricilor care au susținut teoria imigraționistă și pe cea a continuității, lansează o chemare colegilor de breaslă: "invităm pe toți cei care doresc să știe cine sunt românii, acești veri latini ai noștri care aparțin romanității orientale, la cuvenita înțelegere, în afară de orice polemică, într-un spirit senin și riguros științific al realității nord-dunărene" (p.28).

Este tocmai spiritul în care Alain Ruzé s-a apropiat de problemele complexe ale etnogenezei românești, le-a înțeles, pe baza consultării unei largi bibliografii românești și străine și le prezintă cititorului într-o sinteză remarcabilă prin pătrundere, cuprindere și demonstrație.

Trecând la abordarea problematicii propriu-zise, în capitolul intitulat *Dacia romană. Mărturii ale unor scriitori din antichitate* (pp. 29-43), autorul, recurgând la argumente de logică, la comparații cu alte cuceriri romane, asociate cu critica izvoarelor narative și cu prezentarea descoperirilor făcute în Dacia romană, pentru secolele II-III d.H., răspunde negativ întrebării "Au dispărut oare dacii?", subliniind continuitatea acestui mândru popor al antichității în timpul stăpânirii romane. În continuare, prezentând *Retragerea legiunilor romane*, A. Ruzé analizează critic izvoarele antice care se referă la părăsirea Daciei romane și ne arată că această provincie a fost abandonată de armata romană (*exercitus*) și de funcționarii romani din provincie (*provinciales*), susținând, încă o dată, continuitatea daco-romană după retragerea aureliană.

În capitolele următoare: *Argumente lingvistice* (pp. 44-64), *Argumente toponimice* (pp. 65-73) și *Argumente arheologice* (pp. 74-103) A. Ruzé adoptă

rezultatele cercetării românești și străine și demonstrează mecanismul intim de formare a limbii și poporului român.

Mai enunțative sunt capitolele care se referă la *Contiinuitatea instituțiilor social-politice* (pp. 104-112) și la *Izvoarele medievale și continuitatea românilor* (pp. 113-123), dar care vorbesc de existența unui popor român pe deplin format la nord de Dunăre la începuturile evului de mijloc.

Bibliografia (pp. 124-135) încheie această lucrare care ne încredințează că românii au în persoana lui A.Ruzé un prieten adevărat care le cunoaște istoria și o popularizează atât în mass-media cât și în lucrări de specialitate. Mai mult, tabăra apărătorilor continuității românești în spațiul carpato-danubiano-pontic a dobândit încă un aliat, cu atât mai prețios cu cât el se află **extra muros**.

Dumitru D. Boghian